

Nr 21.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående befrielse för förre furiren A. F. Fredriksson och förre korpralen A. E. Andersson från viss ersättningskyldighet; given Stockholms slott den 20 januari 1928.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustav Rosén.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 januari 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Rosén anför:

1:o.

Genom utslag den 25 september 1926 förpliktade Älvsborgs regementes krigsrätt dåvarande furiren vid regementet A. F. Fredriksson samt värnpliktige furiren P. A. Björstedt, en för båda och båda för en, att till kronan utgiva ett belopp av 184 kronor 10 öre såsom ersättning för en kulsprutepipa, som söndersprängts vid skarpskjutning den 30 juni samma

Bihang till riksdagens protokoll 1928. 1 saml. 16 häft. (Nr 21.)

år. Utredningen i målet ådagalade, att kulsprutan vid tillfället varit försedd med pipa för skjutning med lös ammunition i stället för sådan avsedd för skarpskjutning. Enligt utslaget fann krigsrätten utrett, att bemälda furirer gjort sig skyldiga till vårdslöshet i fråga om vad dem i kontrollavseende ålegat för konstaterande av att, innan skjutövningen börjat, kulsprutan varit apterad för skarpskjutning.

Krigsrättens utslag vann laga kraft. Vid ett den 22 januari 1927 företaget försök till verkställighet av utslaget i avseende å Björstedt kunde denne ej anträffas, varjämte befanns, att han å vederbörlig kyrkobokföringsort saknade utmättningsbar tillgång.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift, dagtecknad den 19 februari 1927, har Fredriksson anhållit att bliva befriad från den honom åliggande ersättningskyldigheten. Såsom skäl härför har Fredriksson framhållit, dels att Björstedt, som av åklagaren i målet ansetts vara i första hand vållande till skadan, vistades å okänd ort i utlandet, dels ock att, då Fredriksson på lönen såsom furir av andra klassen måste försörja hustru och två barn samt därjämte vore skuldsatt, ett utgivande av det ådömda ersättningsbeloppet skulle förstöra hans ekonomi samt vålla honom och familjen allvarliga försakelser och umbäranden.

Chefen för tredje arméfördelningen samt *chefen för Älvsborgs regemente* hava med hänsyn till de för sökanden föreliggande ömmande omständigheterna tillstyrkt ansökningen.

Arméförvaltningens artilleridepartement, som den 31 mars 1927 avgivit utlåtande i ärendet, har anfört, att ehuru ett efterskänkande av Fredrikssons ersättningskyldighet kunde komma att av Björstedt göras gällande såsom förminskande den honom jämte Fredriksson åliggande ersättningskyldigheten, departementet likväl ansåge de av Fredriksson anförda skälen så ömmande, att departementet tillstyrkte, att åtgärd vidtoges för efterskänkande av kronans fordran hos honom.

I infortrat utlåtande den 8 april 1927 har *statskontoret* anfört, att i trots av att ett efterskänkande av ersättningskyldigheten för Fredriksson kunde av Björstedt åberopas gent emot kronan, ämbetsverket dock ansåge sig på grund av de ömmande förhållanden, som i detta fall föreläge, böra tillstyrka den gjorda ansökningen.

Enligt vad jag inhämtat, har Fredriksson den 1 november 1927 lämnat sin anställning vid regementet. Med hänsyn till omständigheterna i ärendet finner jag det skäligt, att kronan avstår från sin fordran hos Fredriksson på grund av omförmälda domstolsutslag. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att före furiren vid Älvsborgs regemente A. F. Fredriksson må befrias från honom jämlikt regementskrigsrättens utslag den 25 september 1926 åliggande skyldighet att till kronan utgiva ersättning med 184 kronor 10 öre.

2:o.

Vid skarpskjutning den 6 september 1926 med en pluton av Första livgrenadjärregementets kulsprutekompani söndersprängdes en vid plutonens andra grupp använd kulspruta. Vid verkställd undersökning befanns anledningen därtill vara, att kulsprutan varit försedd med pipa för skjutning med lös ammunition i stället för sådan avsedd för skarpskjutning. Vid tillfället i fråga tjänstgjorde dåvarande vice korpralen A. E. Andersson såsom chef för ifrågavarande grupp av plutonen.

Sedan händelsen gjorts till föremål för behandling vid regementets krigsrätt, förklarade krigsrätten genom utslag den 6 november 1926, att ej någon kunde anses ersättningsskyldig för skadorna å kulsprutan, utan att kronan skulle vidkännas kostnaden för kulsprutans reparation.

Sedan besvär häröver anförts, meddelade krigshovrätten utslag i målet den 28 mars 1927. Krigshovrätten fann utrett, att Andersson, som erhållit order att för skarpskjutningsövningen förse kulsprutan med härför avsedd skarpskjutningspipa men underlåtit att fullgöra denna skyldighet, härigenom måste anses hava gjort sig skyldig till vårdslöshet i tjänsten, samt förpliktade honom på grund härav att till kronan utgiva ersättning för skadorna å kulsprutan med ett belopp av 322 kronor 43 öre. Jämlikt 30 kap. 6 § 2 mom. rättegångsbalken ägde Andersson icke fullfölja talan mot krigshovrättens utslag.

Uti en till Kungl. Maj:ts ingiven skrift, dagtecknad den 12 april 1927, har Andersson — som dåmera befordrats till korpral — anhållit att bliva befriad från den honom sålunda åliggande ersättningsskyldigheten. Sasom skäl härför har Andersson framhållit, att han, som vid olyckstillfället varit elev vid kulsprutekompaniet och saknat större praktisk erfarenhet, genom en felaktig uppgift från en annan elev vid kompaniet förletts att åsidosätta honom åliggande kontroll, ävensom att han, som den 24 mars 1927 ingått äktenskap, saknade medel till gäldande av ifrågavarande ersättningsbelopp.

Chefen för andra arméfördelningen samt *chefen för Första livgrenadjärregementet* hava tillstyrkt bifall till ansökningen.

I utlåtande den 29 april 1927 har *arméförvaltningens artilleridepartement* förklarat sig icke hava något att erinra mot att ansökningen vunne bifall.

Statskontoret, som den 18 juni 1927 avgivit utlåtande i ärendet, har jämväl förklarat sig icke hava något att erinra mot att Andersson befriades från den honom åvilande ersättningsskyldigheten.

Andersson har med utgången av oktober månad 1927 lämnat sin anställning vid regementet. På grund av vad i ärendet förekommit anser jag mig böra tillstyrka, att Andersson befrias från skyldigheten att utgiva omförmälda ersättningsbelopp. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre korpralen vid Första livgrenadjärregementet A. E. Andersson må befrias från honom jämlikt krigshovrättens utslag den 28 mars 1927 åliggande skyldighet att till kronan utgiva ersättning med 322 kronor 43 öre, samt att ifrågavarande belopp må ur vederbörliga räkenskaper avskrivas.

Vad departementschefen under punkterna 1:o och 2:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämna, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

W. G. O. Montgomery.